

MÅ BLI SETT: Et hjelpeapparat som ser barn som opplever traumatisk stress kan være med på å redusere eller hindre vansker i voksen alder. Illustrasjonsfoto: www.colourbox.com.

Traumer hos barn blir med videre i livet

Mishandling og omsorgssvikt i oppveksten gir økt risiko for livslange psykiske vansker, rusmisbruk, kriminalitet, samt lav utdanning og arbeidsdeltagelse, viser ny doktoravhandling.

Kristin Trane: kristin.a.r.trane@napha.no Publisert : 14.02.2014 08:13

Anbefal 516

Tweet 20

Epost

-Forekomsten av traumer gjør at det er viktig med fokus og kompetanse i praksisfeltet, sier psykologspesialist Anders Dovran.

Han disputerte nylig ved Universitetet i Bergen med avhandlingen «[Childhood trauma and mental health problems in adult life](#)». Denne trekker frem sentrale faktorer som er viktige i møte med mennesker som har opplevd mishandling eller omsorgssvikt som barn.

Anders Dovran. FOTO: Universitetet i Bergen.

Vanskelig å snakke om

I studien fant de at høy forekomst og alvorlighetsgrad av barndomstraumer var sterkt assosiert med generelle psykiske og posttraumatiske vansker i voksen alder. Seksuelle overgrep ga den høyeste risikoen for utvikling av slike vansker. 40 prosent av utvalget hadde også vært utsatt for flere typer overgrep og mishandling.

-Vold, overgrep og traumer er tema det er vanskelig å snakke om, både for den utsatte og for behandleren. Faggrupper som møter ulike mennesker bør imidlertid ha fokus på denne problematikken, og dette er tema som fordrer større profesjonell oppmerksomhet, sier Dovran.

"Trass" kan være traumer

-Dovran har jobbet med barn og ungdom, og trekker frem hvor viktig det er med kunnskap om traumereaksjoner, og hvordan disse noen ganger kan oppleves uforståelige for hjelperen.

-Unge kan for eksempel unngå situasjoner de ikke vil være i. Dette kan av hjelpeapparatet bli tolket som trass eller atferdsvansker, mens det egentlig er traumereaksjoner, sier han, og tar frem et eksempel:

Det kan for eksempel være en gutt som ikke vil gå i kjelleren å hente opp klærne sine. For ham kan det være en påminnelse på tidligere overgrep, mens det for hjelperen kan se ut som trass. Jeg har jobbet i barnevernet, og mange barn og unge en møter der er traumatiserte, sier Dovran.

Må kartlegges systematisk

-Dovran håper studien kan bidra til økt fokus på traumekartlegging. Han understreker betydningen av å etablere rutiner for systematisk kartlegging av barndomstraumer innen ulike hjelpesystemer.

-Det bør være en større grad av systematiske kartlegginger av traumer. Slike kartlegginger bør bli en naturlig del av utredningen av den enkelte, påpeker Dovran.